Universitatea "Emanuel" Oradea
Facultatea de Teologie Baptistă

Consideraţii asupra Cinei Domnului

Student: Muntean Sorin
Secţia: Pastorală
Disciplina: Teologie Pastorală II
Profesor: Ilie Ţundrea

An universitar: 2000-2001

1. Fundamentul biblic

Domnul Isus a instituit două sacramente pentru a fi respectate în Biserică şi anume Botezul, ca şi semn al începutului vieţii creştine, şi Cina Domnului ca şi semn al continuităţii părtăşiei cu Hristos.

Spre deosebire de Botez, care este practicat doar o singură dată de fiecare persoană, Hristos a instituit ritul Cinei pentru a fi practicat în mod continuu de către Biserică în scopul comemorării morţii Sale. Astfel, în noaptea dinaintea răstignirii sale, Domnul Isus a făcut prima oficiere a sacramentului, poruncindu-le apoi ucenicilor să-I urmeze exemplul până la viitoarea sa venire. Evenimentul este relatat în toate cele trei Evanghelii sinoptice (Cf. Mt. 26:26-29, Mc.12:22-25; Luca 22.7-20) şi explicat de către Pavel în 1Cor. 11:23-34).

După părerea lui Boice, caracterul continuu al Cinei poate fi văzut în semnificaţia ei trecută, prezentă şi viitoare. Astfel, semnificaţia trecută a cinei domnului este explicată prin cuvântul *pomenire* sau *amintire*. La Cină, ne uităm în urmă la moartea lui Hristos, aducându-ne aminte de ispăşirea lui substitutorie, pâinea frântă –care reprezintă trupul frânt al Domnului- şi vinul –care reprezintă sângele Lui vărsat-, semnificând clar acest lucru.

Semnificaţia prezentă a Cinei Domnului se referă la sacrament ca fiind un eveniment la care luăm parte în mod repetat, amintindu-ne astfel mereu de moartea Domnului şi în acelaşi timp fiind o ocazie de a ne analiza viaţa în lumina mărturisirii credinţei noastre în moartea Sa ("Fiecare să se cerceteze dar pe sine însuşi şi aşa să mănânce din pâinea aceasta şi să bea din paharul acesta" – cf. 1Cor.11:28). Esenţa semnificaţiei prezente a Cinei Domnului este comuniunea sau părtăşia noastră cu Hristos, de unde şi expresia "slujbă de împărtăşanie".[1]

A treia semnificaţie a Cinei Domnului este cea viitoare: ori de câte ori mâncăm din pâine şi bem din pahar, vestim moartea Domnului *până va veni El* (cf.1cor.11:26), lucru sugerat şi de Domnul Isus (Mc.14:25). Slujba de împărtăşanie ne aduce aminte de ziua când Îl vom vedea pe Domnul faţă în faţă şi când vom fi ca

[1] Cf. **Boice,** James M., *Fundamente ale credinţei creştine,* Ed. Institutului Biblic Emanuel, Oradea, 2000; p.571

El (1Ioan 3:2), Cina Domnului fiind astfel o prefigurare a cinei nunţii Mielului şi o încurajare pentru credinţă.[2]

Beneficiul principal al Cinei Domnului este acela că ea îndeplineşte rolul unei creşteri spirituale. Atunci când ne hrănim (în sens spiritual) cu trupul şi sângele lui Hristos, noi beneficiem de revigorarea spirituală pe care Hristos ne-o oferă în urma acestei părtăşii strânse cu El.[3]

Un alt beneficiu este unitatea credincioşilor care iau parte la sacrament: Hristos îşi afirmă dragostea Sa şi promisiunea binecuvântărilor Sale pentru fiecare credincios în parte, ceea ce ne face conştienţi că fiecare din noi suntem parte a familiei eterne a lui Dumnezeu. Prin modul în care credinciosul răspunde invitaţiei lui Hristos de a lua parte la Cina Lui, el îşi afirmă credinţa în Hristos, faptul că are nevoie să fie iertat de orice păcat săvârşit, iar acestă iertare este posibilă numai prin jertfa lui Hristos.[4]

2. Concepţii teologice majore ale prezenţei lui Hristos la Cină

2.1 Concepţia romano-catolică: Transsubstanţierea

Doctrina, definită oficial la cel de-al patrule Conciliu Latera (1215), are la bază distincţia făcută de Aristotel între "substanţă" şi "accident". Substanţa reprezintă natura esenţială a ceva, în timp ce accidentele sunt manifestările ei exterioare. Teoria transsubstanţierii afirmă că accidentele pâinii şi ale vinului (mirosul, gustul), rămân neschimbate în momentul consacrării, în timp ce substanţa lor se schimbă din pâine şi vin în trupul şi sângele lui Isus Hristos.[5]

Doctrina transsubstanţierii a format baza teoretică pentru înţelegerea Misei ca un sacrificiu. Conform teologiei medievale, Euharistia nu este doar un act al lui Dumnezeu care infuzează har în participant, ci este, de asemenea, un răspuns uman, un sacrificiu oferit lui Dumnezeu, Euharistia fiind văzută deci în principal ca un act sacrificial.[6]

---

[2] *idem,* p.573
[3] **Erickson,** Millard J., *Teologie Creştină, vol. III,* Ed. Cartea Creştină, Oradea, 1998; p.296
[4] **Grudem,** Wayne, *Systematic Theology,* Zondervan, Grand Rapids, 1994; p.990
[5] **McGrath,** Alister E., *Christian Theology-An Introduction,* Blackwell, Oxford, 1994; p.440
[6] **Grenz,** Stanley J., *Theology of the Community of God,* Broadman & Holman Publ.,

Problema principală a acestei abordări este că ea nu recunoaşte finalitatea şi desăvârşirea morţii lui Hristos, care, conform Bibliei, a fost unică şi completă (Evrei 9:25-28). Ideea continuării sacrificiului lui Hristos distruge orice siguranţă că plata păcatelor a fost făcută de Hristos şi acceptată de Dumnezeu.[7]

2.2 Concepţia luterană: Consubstanţiere

Perspectiva lui Luther diferă de cea a Bisericii catolice, însă nu în foarte multe privinţe. Astfel, el a păstrat iddea potrivit căreia trupul şi sângele lui Hristos sunt prezente în mod fizic în elemente, dar a negat doctrina transsubstanţierii. Moleculele nu sunt transformate în carne şi sânge, ele rămânând pâine şi vin, dar trupul şi sângele lui Hristos sunt prezente "*în, cu* şi *sub*" pâine şi vin.[8]

Pentru Luther, punctul crucial al poziţiei lui era că Hristos este prezent în mod fizic la Euharistie, fără a da însă o explicaţie a acestei interpretări. El interpretează astfel literar Mt.26:26 (Luaţi, mâncaţi, acesta este trupul Meu), fiind de părere că trupul lui Hristos este mâncat în mod real. Analogia de care se foloseşte este una preluată de la Origen conform căreia o bară de foc înroşită în foc păstreză atât substanţa fierului cât şi pe cea a focului.[9]

2.3 Concepţia reformată: prezenţă spirituală a lui Hristos

Această poziţie, datorată în special lui Calvin, susţine că Hristos este prezent la Cina Domnului, dar nu fizic sau trupeşte, prezenţa Lui în cadrul sacramentului fiind de natură spirituală sau dinamică. Folosind analogia soarelui, Calvin a afirmat că Hristos este prezent prin influenţă: cu toate că soarele rămâne în cer, căldura şi lumina lui sunt prezente pe pământ. Participanţii la Cină nu mănâncă şi nu beau în mod literal trupul şi sângele Domnului, ci sunt hrăniţi spiritual prin faptul că se împărtăşesc din pâine şi vin.[10]

2.4 Concepţia zwingliană: o simplă comemorare

În opinia lui Zwingli, Cina Domnului este în esenţă o comemorare a morţii lui Hristos, el punând astfel un accent puternic pe rolul sacramentului în aducerea aminte a morţii lui Hristos şi pe eficacitatea ei pentru credincios. Valoarea

---

Nashville, Tennesse, 1994; pp.693-694

[7] **Grudem,** Wayne, *op. cit,* p.993

[8] **Erickson,** Millard J., *op. cit.,* pp.301-302

[9] **McGrath,** Alister E., *op. cit.,* p.441

[10] **Erickson,** Millard J., *op. cit.,* p.304

sacramentului rezidă pur şi simplu în primirea prin credinţă a beneficiillor morţii lui Hristos, Cina fiind astfel doar una din căile prin care noi putem primi aceste beneficii prin credinţă. Practic, nu atât sacramentul Îl aduce pe Hristos la participant, cât credinţa credinciosului Îl aduce pe Hristos la sacrament.[11]

2.5 Concepţia ortodoxă

Pentru teologia răsăriteană, euharistia nu este o simplă acţiune sacramentală, ci centrul de convergenţă al întregii vieţi bisericeşti.[12] Practic, nu există vreo scară de comparaţie cu putinţă: Euharistia nu este nici cea mai importantă, nici cea mai centrală dintre Taine, ci în ea Biserica se împlineşte şi se manifestă, iar orice Taină este legată de Euharistie şi lucrează prin puterea ei proprie care este cea a Bisericii însăşi. Biserica este acolo unde se săvârşeşte Euharistia.[13]

Aducerea şi sfinţirea darurilor euharistice are un caracter de jertfă, fără însă ca Liturghia euharistică să fie o repetare a jertfei unice de pe cruce a lui Isus Hristos. Cuminecarea sau mâncarea Trupului euharistic nu înseamnă consumarea fizică a Trupului lui Isus, ci gustarea în mod real a pâinii şi a vinului, care se prefac în trupul şi sângele lui Hristos. Astfel, în taina cuminecăturii, Hristos se dă întreg fiecăruia, neîmpărţindu-Se şi nemicşorându-Se în cei care se fac părtaşi de El.[14]

3. Aspecte practice legate de oficierea sacramentului

1. Frecvenţa practicării

Privind la Biserica primară, se pare că primii creştini oficiau Cina Domnului în fiecare zi (Fapte 2:42-46) şi cu siguranţă săptămânal, atunci când se întâlneau la închinare, dar nu avem nici un fel de reglementări în această privinţă.

De-a lungul secolelor, participarea regulată la Cină a devenit însă doar privilegiul călugărilor şi al preoţilor, astfel că, la sfârşitul Evului Mediu, în cadrul

[11] *idem*, p.305-306
[12] **Bria,** Ion, - *Dicţionar de Teologie Ortodoxă,* EIBMBOR, Bucureşti, 1994; p.156
[13] **Evdokimov,** Paul, *Ortodoxia,* EIBMBOR, Bucureşti, 1996; p.288
[14] **Bria,** Ion, *Tratat de Teologie Dogmatică şi Ecumenică*, Ed. România Creştină, Bucureşti, 1999; pp.186-187

Bisericii vestice, exista o singură slujbă de împărtăşanie pentru popor, ofoiciată o singură dată pe an, la Paşte.[15]

În urma diferitelor schimbări iniţiate de reformatori, oficierea Sfintei Împărtăşanii a început să se facă de patru ori pe an (Zwingli) sau chiar o dată pe lună (reformaţii şi baptiştii). Lipsa unui tipar unitar este văzută şi astăzi, când există o mare diversitate de perioade de timp scurse între două oficieri, cele mai multe fiind cuprinse între o săptămână şi o lună.

3.2 Modalitatea oficierii

Deoarece, în afară de prima oficiere, cea realizată de Domnul Isus, nu mai găsim alt exemplu în Scriptură, nu putem şti cu exactitate cine sunt cei autorizaţi a administra Cina. La acest punct există divergenţe între Biserica Catolică şi cea Ortodoxă pe de-o parte şi bisericile protestante, pe de altă parte. Catolicii şi ortodocşii pretind prezenţa absolu necesară a unui preot ordinat, pentru ca sacramentul să fie corect administrat, în timp ce protestanţii permit şi altor lucrători ai Bisericii să îndeplinească aceasstă funcţie.

Ce este interesant în bisericile evanghelice este faptul că deşi, teoretic, se afirmă că orice membru este preot (1 Petru 2:9) şi deci ar avea are dreptul de a oficia Cina sau Botezul, în practică lucrul acesta apare foarte rar sau chiar deloc.

Modalitatea practică a oficierii, menţinută încă de la început în biserică baptistă[16], este bazată pe textul din 1Cor.11: la sfârşitul serviciului de închinare, păstorul sau alt lucrător al bisericii vine în faţă şi după ce cere binecuvântarea asupra pâinii şi vinului le împarte diaconilor sau altor persoane însărcinate în acest scop, iar acestea le împart congregaţiei.

3.3 Dreptul de a participa la sacrament

Majoritatea protestanţilor consideră că au acest drept doar cei care cred în Hristos (cf. 1Cor.11.29-30) şi, adaugă în general evanghelicii, doar cei care au fost botezaţi. Toate bisericile pretind însă ca cei care doresc să se împărtăşească să-şi fi făcut în prealabil o cercetare interioară, textul din 1Cor.11:27-29 fiind destul de clar în această privinţă.

---

[15] **George,** Timothy, Teologia Reformatorilor, Ed. Institutului Biblic Emanuel, Oradea, 1998; p.374
[16] Vezi Thomas **Halbrooks**, în *Twenty century of Christian Worship*, Robert E. **Webber,** (Ed.) , Star Song, Nashville, 1994; pp. 82-83

Dincolo de aceste considerente generale, mai trebuie remarcat că Biserica Ortodoxă nu acceptă la Cuminecătură creştini care nu aparţin unei Biserici ce nu mărturiseşte aceeaşi învăţătură de credinţă, mai ales în privinţa Euharistiei şi preoţiei.[17] În ce priveşte cultele evanghelice, acestea acceptă în general creştini şi din cadrul altui cult evanghelic, dar sunt şi biserici care nu permit participarea decât a membrilor din propria congregaţie.

3.4 Elementele Cinei

În general este larg acceptat faptul că elementele tradiţionale sunt pâinea şi vinul, singura excepţie fiind probabil în cadrul Bisericii Catolice, unde membrii se împărtăşesc doar din pâine, considerându-se că este suficient ca preotul să bea şi din vin.

Două probleme care apar sunt legate de lipsa totală sau parţială a acestor două elemente. În aceste cazuri administrarea se face prin intermediul unui alt element disponibil care să simbolizeze trupul sau sângele Domnului Isus (în cazul în care nu sunt disponibile pâine şi vin) sau se face doar parţial (în cazul în care unul din elemente nu este suficient pentru nevoile tuturor).

[17] **Bria,** Ion*, Tratat de Teologie Dogmatică şi Ecumenică*, Ed. România Creştină, Bucureşti, 1999; p. 187

Bibliografie

Boice, James M., *Fundamente ale credinţei creştine,* Ed. Institutului Biblic Emanuel, Oradea, 2000;

Bria, Ion, - *Dicţionar de Teologie Ortodoxă,* EIBMBOR, Bucureşti, 1994;

- *Tratat de Teologie Dogmatică şi Ecumenică*, Ed. România Creştină, Bucureşti, 1999;

Erickson, Millard J., *Teologie Creştină, vol. III,* Ed. Cartea Creştină, Oradea, 1998;

Evdokimov, Paul, *Ortodoxia,* EIBMBOR, Bucureşti, 1996;

George, Timothy, *Teologia Reformatorilor*, Ed. Institutului Biblic Emanuel, Oradea, 1998;

Grenz, Stanley J., *Theology of the Community of God*, Broadman & Holman Publ., Nashville, Tennesse, 1994;

Grudem, Wayne, *Systematic Theology,* Zondervan, Grand Rapids, 1994;

McGrath, Alister E., *Christian Theology-An Introduction,* Blackwell, Oxford, 1994;

Webber, Robert E. (Ed.), -*The Complete Library of Christian Worship, Vol.II, Twenty century of Christian Worship*, Star Song, Nashville, 1994;